

Posudek bakalářské práce

Student/ka: Iveta Legátová
Studijní obor: hispanistika
Téma práce: Dvě setkání s Novým světem:
Kryštof Kolumbus a Bartolomé de Las Casas
Rozsah: 44 stran (+ 5 stran souhrnů)
Vedoucí: Doc. PhDr. Hedvika Vydrová
Oponent: Dr. Juan Sánchez
Datum obhajoby: 22. 6. 2010

Bakalářská práce Ivety Legátové se vyznačuje jasným záměrem: posoudit, jak se Evropa konce 15. a počátku 16. století vyrovnávala s objevením Ameriky na základě životního příběhu a literárního svědectví dvou mužů: janovského mořeplavce Kryštofa Kolumba a sevillského kněze a teologa Bartolomé de las Casase.

Již nahlédnutí do obsahu práce dává tušit, že způsob, jakým se studentka svého úkolu zhostila, není striktně akademický. Expresivní zkratka v titulech jednotlivých částí a dynamika jejich sledu naznačují silné osobní zaujetí a snahu přenést je i na čtenáře. Začteme-li se pak do vlastního textu, musíme uznat, že se jí to daří, i když někdy za cenu jistého zjednodušení nebo ukvapeného závěru.

V úvodních kapitolkách se pokouší shrnout historické okolnosti zámořských objevů. V třetí kapitole představuje osobu Kryštofa Kolumba a popisuje průběh jeho objevitelských plaveb. Portrét mořeplavce i vyličení jeho prvního kontaktu s neznámým světem jsou zřetelně závislé na popularizační práci Josefa Janáčka o Kryštofovi Kolumbovi z r. 1963. Autorka přejímá zejména některé jeho hodnotící soudy - ne proto, že by si chtěla práci usnadnit, ale protože souzní s jejím cítěním. Nicméně tak, jak se stále více opírá o vlastní texty Kolumbových svědectví, dává přesvědčivěji nahlédnout do stěžejního problému: jaká je věrohodnost těchto svědectví ve smyslu objektivního obrazu objevitelských a kolonizačních aktivit Evropanů (Španělů) v Novém světě. Oceňuji také to, že si je vědoma, že značná část Kolumbových deníkových záznamů byla rekonstruována a zaznamenána později jinými osobami.

Jednou z nich byl i Bartolomé de Las Casas. Jeho význam autorka práce postihuje výstižně již druhou částí názvu kapitoly, kterou mu věnovala: „Jiný pohled na svět“. I když nesdílím její přesvědčení, že Las Casas objektivně zhodnotil proces objevení a kolonizace Ameriky (str. 23), myslím, že v této části práce dala oprávněně zaznít silnému etickému náboji, kterým je život a dílo této složité osobnosti prodchnuto. Poněkud na okraji (nebo spíš ne tak explicitně vyjádřen) zde zůstal další velký přesah Las Casasových myšlenek a činů: otázka, kterou položil nejen tehdejšími vládcům, ale zejména teologům a filozofům, po vymezení lidské bytosti, od níž se pak odvíjí nové téma lidských práv a jejich respektování či porušování.

V závěrečné kapitole věnované literární povaze svědectví obou osobností postihuje jejich rozdílnost a význam pro zrod a formování nového písemnictví. Cenné jsou úvahy o utopické povaze jejich spisů, které - zejména v případě Kolumbově - vycházejí z analýzy jeho výrazových prostředků, což pokládám za zvlášť přínosné. Určitě by stálo za to se k tomuto tématu ještě vrátit.

Závěrem bych chtěla ještě vyzdvihnout velké stylistické úsilí, které autorka vynaložila na konečnou podobu své práce. Není pochyb o tom, že způsob jejího vyjadřování je velmi

osobitý, což je chvályhodné ve chvíli, kdy se jí daří je podrobit jisté kázni a jazykové korektnost, které k písemnému projevu patří.

Některé připomínky.

Jedna ukázka z tzv. krátkých spojení: na str. 29, název spisu francouzského badatele Josepha Péreze odkazuje pouze k tzv. černé legendě, nikoli k Novým zákonům, jak autorka tvrdí, i když s ní nepochybně souvisí.

Str. 26: není jasné, proč znalost latiny umožňovala mnichům a kněžím lepší dorozumění s domorodci.

Závažnější výhradu mám k místy nekritickému přejímání názorů z českých prací z 50.– 70. let, které byly nutně poznamenány dobovým politickým a ideologickým kontextem (J. Plojhar, 1954 – str. 24, není uveden v závěrečné bibliografii; Holzbachová, 1963; Janáček, 1970). Na druhé straně velice oceňuji značné množství prostudovaných novějších prací, našich i zahraničních.

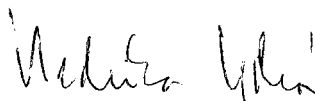
U citátů z českých překladů Kolumbových a Las Casasových děl postrádám v poznámce pod čarou původní, tj. španělské znění.

Ještě k bibliografii: zajímavé je, že autorka řadí práce Josefa Janáčka do primární literatury. Je to určitě přijatelné, ale zároveň se tím poněkud zpochybňuje jejich kritický dosah. Třeba by se k tomu mohla vyjádřit při obhajobě. A konečně poslední bibliografická poznámka: střídavě správně a chybně uváděné jméno Jiřího Chalupy.

Závěrem.

Práce zaujme osobním zápalem autorky i neotřelým způsobem, jímž konfrontuje dvě významné postavy evropské reflexe Nového světa krátce po jeho objevení. Odpovídá nárokům kladeným na bakalářské práce a doporučuji ji k obhajobě.

Praha 16. 6. 2010

Doc. PhDr. Hedvika Vydrová